

SØNDAG 17. MAJ 2015 15.00

BACHKANTATER

KANTATE 43 "GOTT FÄHRET AUF MIT JAUCHZEN" KANTATE 44 "SIE WERDEN EUCH IN DEN BANN TUN EUCH"
KANTATE 129 "GELOBET SEI DER HERR, MEIN GOTT" KANTATE 145 "ICH LEBE, MEIN HERZE, ZU DEINEM ERGÖTZEN"

Johann Sebastian Bach
ENGHAVE BAROK

KLAUDIA KIDON • DANIEL CARLSSON • MATHIAS HEDEGAARD • JAKOB BLOCH JESPERSEN

WWW.ENGHAVEBAROK.DK

ENGHAVE KIRKE

SØNDER BOULEVARD 120 - OVERFOR ENHAVE S-STATION

FRI ENTRÉ

STATENS KUNSTFOND, DEN BØHMSKE FOND
AUGUSTINUS FONDEN, TOYOTA FONDEN M.F.L.

VESTERBRO SOGN

FOLKEKIRKEN PÅ VESTERBRO

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Kantate 43 "Gott fähret auf mit Jauchzen"

Kantate 43 "*Gott fähret auf mit Jauchzen*" er skrevet til Kristi Himmelfart 30. maj 1726. J. S. Bach var foråret 1726 i gang med sin tredje kantateårgang i Leipzig. Samme år fremførte han hele 18 kantater af sin grandfætter Johann Ludwig Bach, der var hofkapelmester i Meiningen, ikke langt fra Johann Sebastians fødeby Eisenach. Teksterne til Johann Ludwig Bachs kantater stammer fra samlingen *Sontags- und Fest-Andachten* (Meiningen 1704), som i dag tilskrives Johann Ludwig Bachs arbejdsgiver Hertug Ernst Ludwig I af Sachsen-Meiningen, der døde i 1724. Johan Sebastian lod sig tilsyneladende inspirere af sin grandfætters værker, for hele syv kantater fra denne Leipzig-årgang deler tekster og opbygning med Johann Ludwigs. De falder alle i to afsnit – beregnet til opførelse før og efter prædiken – som hver bygger på henholdsvis det gamle og det ny testamente: Del 1: Kor (GT) – recitativ – arie, Del 2: recitativ (NT) – arie – recitativ – koral. Vi har tidligere stiftet bekendtskab med en af disse kantater her i Enghave, nemlig Kantate 17 "*Wer Dank opfert, der preiset mich*". I tilfældet kantate 43 er der dog tale om en udvidelse af den føromtalte form, da hele seks vers udgør det strofiske afsnit, som fordeles ud på både recitativer og arier og dermed sprænger formen.

Der er altså tale om en stort anlagt kantate, og dette gælder også for instrumentariet, som i Himmelfartens festlige anledning er udstyret med trompeter og pauker i tråd med åbningskoretets citatet fra Psalmernes Bog 47, 6: "*Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang*". I de følgende to sætser lovpriser tenoren Jesu sejr over døden – forsat med referencer fra Psalmernes Bog: først i recitativet som refererer til Psalme 68, 19: "*Du bortførte fan-ger*", fulgt af den triumferende dommedagsarie med reference til Psalme 68, 18: "*Titusinder er Guds vogne, tusinde gange tusinde*".

Helt usædvanligt er det sopranen, og ikke tenoren, der har rollen som evangelist i det følgende recitativ, med tekst fra dagens læsning, Markusevangeliet 16,19. Det første af de i alt seks strofiske vers følger herpå med sopranens arie, som ledsages af en elegant koncertant sats for strygere og oboer.

Anden del af kantaten åbner med dommedagsbasunen. I første omgang, i bassens accom-pagnatorecitativ⁷, er det blot strygerene, der imiterer klangen af messing fra Guds kavaleri, men i den følgende arie er det den ægte vare: Den klassiske duel mellem bassanger og trompetist! Her har Bach endog været så venlig at notere, at trompetstemmen kan spilles af en violin, hvis trompetisten skulle miste modet, hvilket man ikke kan fortænke ham i...

I kontratenorens recitativ er kampen mellem Gud og Satan overstået og Jesus kan krones som sejrherre. I den afsluttende opadgående melisme ledes vores øjne mod himmelen, hvor den følgende arie finder sted: I ånden ser vi, hvorledes Jesus sætter sig ved Guds højre hånd og omstyrter sine fjender. I modsætning til tenorens og bassens kamp-arianer, er denne arie en lettelsens glæde, som fejres med dansante oboer i parallelle tertser, førend sopranen i det sidste af de seks strofiske vers takker for trygt at kunne stå ved Jesu side. Kantaten afsluttes med to vers fra Johann Rists salme "*Du Lebensfürst, Herr Jesu Christ*".

Kantate 44 "Sie werden euch in den Bann tun"

Kantate 44 er skrevet til søndag efter Kristi Himmelfart 1724 og bygger på søndagens læsning fra Johannesevangeliet 16,2, hvor Jesus advarer sine disciple om den forfølgelse de vil blive udsat for: "*De skal udelukke jer (fra synagogerne) og den tid skal komme, hvor han som slår jer ihjel, vil mene, at han har gjort Gud en tjeneste*". Kantatens tekstforfatter er

ukendt, men hele syv kantater fra Bachs første kantate-årgang i Leipzig deler opbygning med denne: Bibel-citat, Arie, Koral, Recitativ, Arie, Koral.

Ret udsædvanligt for Bach, deler han det første bibelcitater op i to forskellige satstyper: først en lamentation² for tenor og bas, direkte efterfulgt af et dramatisk *turbakor*³, som vi kender det fra Johannes- og Matthæuspensionerne, hvor de ophidsede jøders forfølgelse af Jesus dramatiseres på lignende vis.

Kontratenorens arie løfter citatet op til at gælde for hele den kristne menighed, der ligesom disciplene skal opleve lidelser og udelukkelse her på jorden. Men oboen og dens trøstende tredelte bevægelser indgyder håb og forvisning om, at disse lidelser "*saligt overvindes*".

I Martin Mollers salmetekst, der synges af tenoren, beskrives det ligeledes, at den kristnes vej til himmelen er "*smal og fuld af sorg*", hvilket Bach lader os høre med satsens snørklede continuo⁴-stemme, som består af kromatiske bevægelser, kreuzmotiver⁵ og formindskede⁶ spring, som lader tenorens melodi stå afpillet tilbage.

Kantatens egentlige vendepunkt sker i bassens recitativ. Teksten starter dramatisk med at forklare hvorledes "*Antikrist, det store uhyre*" forfølger kristenheden med "*svær og ild*", men slutter med at forklare, at kristne "*er som palmegrenene, der tynget af vægt, vokser desto højere*".

Recitativet følges af sopranens arie, som i galant stil husker os på, at Gud beskytter sin kirke. For efter stormen "*ler glædessolen*" til os, hvilket Bach lader os høre med leende opadgående sekstendedelstrioler.

Kantaten afsluttes med en enkel udsættelse af sidste vers af Paul Flemings salme "*In allen meinen Taten*".

Kantate 145 "Ich lebe, mein Herze zu deinem Ergötzen"

Teksten til kantate 145 "*Ich lebe, mein Herze zu deinem Ergötzen*" har Bach taget fra tekstforfatteren Picanders samling *Cantaten auf die Sonn- und Festtage durch das gantze Jahr* (Kantater til hele årets Søn- og Helligdage). Picanders rigtige navn var Christian Friedrich Henrici og han er også forfatteren bag teksterne til både Johannes- og Matthæuspensionerne, samt til en lang række lejlighedskantater. Picander skrev under synonym, muligvis fordi han til daglig bestred centrale poster i Leipzigs embedsværk, som bl.a. Postkommisær, og siden det attråværdige hverv af Vininspektør! I forordet til sin kantatetekstcyklus skriver Picander, at teksterne er skrevet med henblik på at skulle sættes i musik af "*den usammenlignelige kapelmester Bach*". Vi har ingen grund til at tro, at Bach ikke skrev musik til stort set alle disse tekster, som skulle være hans fjerde kantate-cyklus, men fra såvel fjerde som femte kantate-cyklus (IV: 1728/29, V: 1729/30) findes meget få partiturer og stemmer i dag. Det er altså uvist i hvilket omfang disse årgange blev fuldstændt og dermed, hvor stor en andel af Bachs vokalmusik der rent faktisk er gået tabt.

Det er symptomatisk at kildematerialet for kantaterne fra denne tid er ukomplette, og det gælder da også for Kantate 145. Med til kantatens kildemateriale hører en enkel firstemmig koral som åbnings-sats, efterfulgt af en korsats med solotrompet. Denne anden sats er dog skrevet af G.P. Telemann og det er uvist, om ikke ligefrem tvivlsomt, hvorvidt disse to indledende satses stammer helt tilbage fra Bachs tid. Der er til gengæld ingen tvivl om, at resten af kantaten stammer fra Bachs hånd og er skrevet til opførelse 3. påskedag i 1729 eller 1730.

Kantaten åbner i den korte (men ægte) version med en duet for sopran og tenor med obli-gat violin. Satsen er udformet som en dialog mellem Jesus og Sjælen – en teksttype som

Bach normalt udformer som duet mellem sopran og bas. Dette faktum, kombineret med satsens udprægede verdslige musikalske stil, kunne tyde på, at satsen stammer fra en verdslig kantate fra Cöthen-årene. Måske som dialog mellem to mytologiske figurer, som der findes adskillige eksempler på.

Tenoren forsætter med et recitativ, hvor det understreges, at Jesus med sin død underskriver menneskets pagt med Gud, som går tilbage til Moseloven. Tenoren slutter recitativet i adagio med ordene: *Mærk dig dette, min sjæl*, som leder direkte videre ind i bassens arie med samme tekstlige pointe. Også denne sats kunne med sin dansante karakter og rondeau-form meget vel stamme fra en tidligere verdslig kantate. I sopranens afrundende recitativ udtrykkes glæden over, at Jesus med sin sejr over døden, har banet vejen fra graven til "*himlens herlighed*".

Kantatens afsluttes med en enkel koraludsættelse af fjortende vers af Nikolaus Hermans påskesalme "*Erscheinen ist der herrlich tag*".

Kantate 129 "*Gelobet sei der Herr, mein Gott*"

Første søndag efter Trinitatis 1724, i sit andet år i Leipzig, påbegyndte Bach en cyklus af kantater, der tekstligt så vel som musikalsk tager udgangspunkt i salmer; de såkaldte *koral-kantater*. Af visse årsager afbrød han denne koralkantate-cyklus allerede omkring påske det følgende år (1725). Men i årene derefter erstattede Bach løbende de ikke-koral-baserede kantater fra denne årgang med nye koralkantater med henblik på at gøre koral-kantate-cyklussen komplet. Kantate 129 "*Gelobet sei der Herr, mein Gott*" er skrevet til Trinitatis søndag 1727 og er altså en af disse "supplement-koralkantater". Bach opførte selv kantaten igen både i starten af 1730'erne og i løbet af 1740'erne, ligesom den også blev opført flere gange efter Bachs død, eftersom Thomanerne⁷ havde fået overdraget stemmematerialet til netop koralkantate-cyklussen af Bachs enke Anna Magdalena. Koralkantaterne kom dermed til at udgøre kernen i livligholdelsen af Bachs vokalmusik fra hans død frem til "genopdagelsen" i 1820'erne.

Kantaten bygger på Johannes Olearius salme på fem vers, som er en hyldest til Den Treenige Gud: Det første vers er tilegnet Faderen, det andet Sønnen, det tredje Helligånden og de to sidste til selve Treenigheden.

Åbningskoret er en festlig koncertant sats for strygere og træblæsere med kommenterende trompeter og pauker. Usædvanligt for Bachs koralkantater er ingen spor af koralmelodien at finde i orkestersatsen. Orkesteret udgør snarere en enhed for sig; en glorie, som omkranser sopranens Cantus Firmus⁹ og de frit imiterende sangstemmer.

I anden sats lader Bach to mørke stemmer; bassanger og continuo understrege Sønnens jordiske tilhørsforhold, mens Helligånden i tredje sats portrætteres af tre lyse; fløjte, violin og sopran. Sammen med continuoet udgør de en kvartet, der satsen igennem "kaster" et sekstendedelsmotiv i mellem sig, som en bold, der konstant holdes i luften. I fjerde vers danser kontratenor og obo d'amore sig gennem en enkel tredelt sang, førend vi i femte vers vender tilbage til det pompøse udgangspunkt med fuldt orkester, trompeter og pauker. I modsætning til åbningsattsens frie polyfone⁹ korsats omkring Cantus Firmus⁹, er koralmelodien i sattsatsen holdt i en enkel homofon¹⁰ harmonisering, hvor melodiers linjer står som blokke mellem orkesterets for-, mellem- og efterspil. Denne udvidede udgave – af den enkle koraludsættelse, der afslutter langt hovedparten af Bachs kantater – ses oftest til festlige anledninger. Eksempelvis bruger Bach denne form for koralbearbejdelse som afslutningskoral i hele fire ud af Juleoratoriets seks kantater.

ORDBOG

- ¹ **Recitativo accompagnato** = et recitativ akkompagneret af orkesteret, i modsætning til det "tørre" secco-recitativ, som kun akkompagneres af continuo-gruppen.
- ² **Lamentation** = klagesang, i barokmusik ofte kendetegnet ved en nedadgående baslinje.
- ³ **Turbakor**. Turba er latin for folkemængde. I musikken er turba eller turbakor et fagudtryk for korpartier som i passioner eller oratorier forestiller menneskegrupper, der deltager i handlingen, i modsætning til de korpartier som reflekterer over, eller kommenterer handlingen.
- ⁴ **Continuo** er en samlet betegnelse for orkesterets basgruppe. Inklusiv akkordinstrumenter som orgel, cembalo og lut. Akkordinstrumenterne i continuo-gruppen spiller hovedsagligt efter orkesterets basstemme, men tilføjer akkorder og improvisationer ud fra satsens akkordforløb, der som oftest er angivet med talkoder – den såkaldte generalbas.
- ⁵ **Kreuzmotiv**: et musikalsk motiv bestående af fire toner, imellem hvilke man kan danne et kors, typisk høj-dyb-høj-dyb. Motivet er almindelig udbredt i barokken og bruges i vid udstrækning af komponister som Henrich Schütz og J. S. Bach.
- ⁶ **Formindskede spring/intervaller**. Man formindsker et interval ved at sænke den højeste tone en halvtone, eller hæve den dybeste tone en halvtone. Derved opstår en fortættet melodisk og harmonisk. I barokmusik bruges formindskede intervaller og akkorder til at udtrykke lidelse og smerte.
- ⁷ **Thomanerne** er betegnelsen for lærere og elever ved Thomasskolen i Leipzig. Læs evt. mere om Bachs virke ved skolen på vores hjemmeside www.enghavebarok.dk.
- ⁸ **Cantus Firmus** = en melodilinje som ligger til grund for en satskomposition. Teknikken anvendes helt tilbage i middelalderen, hvor gregorianske hymner dannede grundlag for flerstemmige vokalsatser. Hos Bach er der som regel tale om tyske reformatoriske salme-melodier.
- ⁹ **Polyfoni**: Flerstemmig musik med ligeberettigede stemmer, der tillige udviser betydelig selvstændighed i melodisk og rytmisk henseende.
- ¹⁰ **Homofoni**: Flerstemmig musik, i hvilken nogle stemmer er underordnet en melodi (f.eks. Cantus Firmus), som de ledsager, hvorved de bliver mindre selvstændige.

PROGRAM

*Af hensyn til et sammenhængende forløb beder vi om,
at eventuelt bifald først finder sted til sidst*

Kantate 43 "Gott fähret auf mit Jauchzen"

1. Kor

Gott fähret auf mit Jauchzen und der Herr
mit heller Posaunen. Lobsinget, lobsinget
Gott, lobsinget, lobsinget unserm Könige.

Gud stiger op under jubel,
Herren under hornets klang.
Syng, ja syng for Gud, ja lovsyng vor konge.

2. Recitativ - tenor

Es will der Höchste sich ein Siegsgepräng bereiten,
Da die Gefängnisse er selbst gefangen führt.
Wer jauchzt ihm zu? Wer ists, der die Posaunen rührt?
Wer gehet ihm zur Seiten?
Ist es nicht Gottes Heer,
Das seines Namens Ehr,
Heil, Preis, Reich, Kraft und Macht
mit lauter Stimme singet
Und ihm nun ewiglich ein Halleluja bringet.

Den højeste vil berede sig en sejerspragt,
hvor han, selv fanget, anfører de fængslede.
Hvem tiljubler ham? Hvem spiller på hornene?
Hvem bistår ham?
Er det ikke Guds hær,
som ærer hans navn, og synger
frelse, pris, rige, kraft og magt
med høj stemme
for i al evighed at bringe ham et halleluja.

3. Arie - tenor

Ja tausend mal tausend begleiten den Wagen,
Dem König der Kön'ge lobsingend zu sagen,
Dass Erde und Himmel sich unter ihm schmiegt
Und was er bezwungen, nun gänzlich erliegt.

Ja, tusind gange tusind ledsager vognen,
for at prise Kongernes Konge
så jord og himmel bøjer sig for ham.
Og hvad han har overvundet, er nu fuldt underlagt ham.

4. Recitativ - sopran

Und der Herr, nachdem er mit ihnen geredet
hatte, ward er aufgehoben gen Himmel und
sitzet zur rechten Hand Gottes.

Da Herren Jesus havde talt til dem,
blev han taget op til himlen,
og han sidder ved Guds højre hånd.

5. Arie - sopran

Mein Jesus hat nunmehr
Das Heilandwerk vollendet
Und nimmt die Wiederkehr
Zu dem, der ihn gesendet.
Er schließt der Erde Lauf,
Ihr Himmel, öffnet euch
Und nehmt ihn wieder auf!

Min Jesus har nu
fuldendt frelserværket
og er vendt tilbage
til den, der har sendt ham.
Han slutter det jordiske kredsløb,
du himmel, åben dig
og optag ham igen!

6. Recitativ - bas

Es kommt der Helden Held,
Des Satans Fürst und Schrecken,
Der selbst den Tod gefällt,
Getilgt der Sünden Flecken,
Zerstreut der Feinde Hauf;
Ihr Kräfte, eilt herbei
Und holt den Sieger auf.

Her kommer Heltenes Helt,
Satans fyrste og rædsel,
som selv har udholdt døden,
udslettet syndens mærker,
tilintetgjort den fjendtlige hob;
I magter, il hertil
og hent den sejrende hjem.

7. Arie – bas

Er ists, der ganz allein
Die Kelter hat getreten
Voll Schmerzen, Qual und Pein,
Verlorne zu erretten
Durch einen teuren Kauf.
Ihr Thronen, mühet euch
Und setzt ihm Kränze auf!

Han er den, der helt alene
har trådt vinpressen
fuld af smerte og pine
for at frelse fortabte
ved en høj pris.
I troner, anstreng jer
og smyk ham med kranske.

8. Recitativ – alt

Der Vater hat ihm ja
Ein ewig Reich bestimmt:
Nun ist die Stunde nah,
Da er die Krone nimmet
Vor tausend Ungemach.
Ich stehe hier am Weg
Und schau ihm freudig nach.

Faderen har jo bestemt
et evigt rige for ham:
Nu er timen nær,
hvor han tager kronen
efter tusindfold modgang.
Jeg står her ved vejen
og mit blik følger ham med glæde.

9. Arie – alt

Ich sehe schon im Geist,
Wie er zu Gottes Rechten
Auf seine Feinde schmeißt,
Zu helfen seinen Knechten
Aus Jammer, Not und Schmach.
Ich stehe hier am Weg
Und schau ihm sehnlich nach.

Jeg ser allerede i ånden,
hvordan han ved Guds højre,
ødelægger sine fjender
for at hjælpe sine tjenere
ud af jammer, nød og skam.
Jeg står her ved vejen
og skuer længselsfuldt efter ham.

10. Recitativ – sopran

Er will mir neben sich
Die Wohnung zubereiten,
Damit ich ewiglich
Ihm stehe an der Seiten,
Befreit von Weh und Ach!
Ich stehe hier am Weg
Und ruf ihm dankbar nach.

Han vil forberede en bolig
ved siden af sig,
så at jeg i al evighed
skal være ved hans side
befriet for ve og jammer!
Jeg står her ved vejen,
og råber taknemmeligt efter ham.

11. Koral

Du Lebensfürst, Herr Jesu Christ,
Der du bist aufgenommen
Gen Himmel, da dein Vater ist
Und die Gemein der Frommen,
Wie soll ich deinen großen Sieg,
Den du durch einen schweren Krieg
Erworben hast, recht preisen
Und dir g'nug Ehr erweisen?

Zieh uns dir nach, so laufen wir,
Gib uns des Glaubens Flügel!
Hilf, dass wir fliehen weit von hier
Auf Israelis Hügel!
Mein Gott! wenn fahr ich doch dahin,
Woselbst ich ewig fröhlich bin?
Wenn werd ich vor dir stehen,
Dein Angesicht zu sehen?

Du livets fyrste, Herre Jesus Kristus,
du, der er taget op
til himlen hvor din fader
og de frommes menighed er.
Hvorledes skal jeg på ret vis prise
din store sejr,
som du har vundet gennem svær kamp
og give dig tilstrækkelig ære?

Kald på os, så haster vi af sted,
giv os troens vinger!
Hjælp os, at vi kan flygte væk herfra
til Israels høje!
Min Gud! Hvornår skal jeg dog fare derhen,
hvor jeg kan være evig glad?
Hvornår skal jeg stå foran dig
og skue dit ansigt?

Læsning: Joh. 10, 11-16

Fællessalme DDS 252 (synges stående):

Crailsheim omkring 1565

Til Him - mels fór den æ - rens drot, hal - le - lu - ja, hal -
le - lu - ja! som gjor - de alt på jor - den godt. Hal -
le - lu - ja!

1 Til Himmels fór den ærens drot,
halleluja, halleluja!
som gjorde alt på jorden godt.
Halleluja!

2 Hvad er hans navn, den kæmpe skøn?
halleluja, halleluja!
Det Jesus er, Marias søn.
Halleluja!

3 Med kød og ben,¹ som Gud og mand,
halleluja, halleluja!
opstod, opfør og troner han.
Halleluja!

4 Nu er opfyldt kong Davids sang,
halleluja, halleluja!
hans søn på tronen sig opsvang.
Halleluja!

5 Højlovet være Herren god,
halleluja, halleluja!
med død og djævel under fod.
Halleluja!

6 Han ved Gud Faders højre hånd,
halleluja, halleluja!
tilsender støv den Helligånd.
Halleluja!

7 Guds engle stige op og ned,
halleluja, halleluja!
med folkets sang og Kongens fred.
Halleluja!

8 I morgen kommer han på ny,
halleluja, halleluja!
med strålekrans på rosenky.
Halleluja!

*Latin 15. årh. Dansk omkr. 1620.
N.F.S. Grundtvig 1837.*

¹Ez 37; Luk 24,39

Kantate 44 "Sie werden euch in den Bann tun"

1. Duet - tenor & bas

Sie werden euch in den Bann tun

De vil bandlyse jer

2. Kor

Es kömmt aber die Zeit, dass,
wer euch tötet, wird meinen,
er tue Gott einen Dienst daran.

Der kommer en tid,
hvor de, der dræber jer,
vil mene at de tjener Gud.

3. Arie - kontratenor

Christen müssen auf der Erden
Christi wahre Jünger sein.
Auf sie warten alle Stunden,
Bis sie selig überwunden,
Marter, Bann und schwere Pein.

Kristne må her på jorden
være Kristi sande disciple.
Dem venter til alle tider
pine, bandlysning og lidelse,
indtil prøvelserne overvindes i salighed.

4. Koral - tenor

Ach Gott, wie manches Herzeleid
Begegnet mir zu dieser Zeit.
Der schmale Weg ist trübsalvoll,
Den ich zum Himmel wandern soll.

Ak Gud, hvor min sjæl lider
i dette liv.
Der er sorg og nød på den smalle vej,
jeg skal vandre til himlen.

5. Recitativ - bas

Es sucht der Antichrist,
Das große Ungeheuer,
Mit Schwert und Feuer
Die Glieder Christi zu verfolgen,
Weil ihre Lehre ihm zuwider ist.
Er bildet sich dabei wohl ein,
Es müsse sein Tun Gott gefällig sein.
Allein, es gleichen Christen
denen Palmenzweigen,
Die durch die Last nur desto höher steigen.

Antikrist,
det store uhyre
forsøger med sværd og ild
at forfølge Kristi menighed,
da dens lære er ham imod.
Han bilder sig vel ind,
at han derved behager Gud.
Men for de kristne
er det som palmegrenene,
der tyngtet af vægt, vokser desto højere.

6. Arie - sopran

Es ist und bleibt der Christen Trost,
Dass Gott vor seine Kirche wacht.
Denn wenn sich gleich die Wetter türmen,
So hat doch nach den Trübsalstürmen
Die Freudensonne bald gelacht.

Det er til evig tid de kristnes trøst,
at Gud står vagt ved sin kirke.
For selv om uvejrsskyerne trækker sammen,
og sorg og nød vælter ind over os,
så ler glædens sol dog snart igen.

7. Koral

So sei nun, Seele, deine
Und traue dem alleine,
Der dich erschaffen hat.
Es gehe, wie es gehe,
Dein Vater in der Höhe,
Der weiß zu allen Sachen Rat.

Så vær da dig selv, min sjæl
og stol på Ham
som skabte dig.
Hvad der end måtte ske,
din fader i det høje
ved råd for alt.

Prædiken

Kantate 145 "Ich lebe, mein Herze, zu deinem Ergötzen"

1. Duet – sopran (*sjælen*) & tenor (*jesus*)

Ich lebe, mein Herze, zu deinem Ergötzen,
Du lebest, mein Jesu, zu meinem Ergötzen,
Mein, *Dein* Leben erhebet
dein, *mein* Leben empor.
(Beide)
Die klagende Handschrift ist völlig zerrissen,
Der Friede verschalt ein ruhig Gewissen
Und öffnet den Sündern das himmlische Tor.

Min sjæl fryd dig, jeg lever.
Jesu, du lever til min fryd.
Mit/*dit* liv opløfter
dit/*mit* liv
(Begge):
Anklageskriftet er revet itu,
freden styrker samvittighedens ro
og åbner den himmelske port for synderne.

2. Recitativ – tenor

Nun fordre, Moses, wie du willst,
Das dräuende Gesetz zu üben,
Ich habe meine Quittung hier
Mit Jesu Blut und Wunden unterschrieben.
Dieselbe gilt,
Ich bin erlöst, ich bin befreit
Und lebe nun mit Gott in Fried und Einigkeit,
Der Kläger wird an mir zuschanden,
Denn Gott ist auferstanden.
Mein Herz, das merke dir!

Forlang du blot, Moses,
at den straffende lov skal praktiseres,
jeg har min kvittering her,
underskrevet med Jesu blod og sår.
Dén gælder,
jeg er forløst, befriet
og lever nu med Gud i fred og enighed.
Anklageren bliver gjort til skamme
i mit tilfælde, for Gud er opstået,
mærk dig det, min sjæl!

3. Arie – bas

Merke, mein Herze, beständig nur dies,
Wenn du alles sonst vergisst,
Dass dein Heiland lebend ist;
Lasse dieses deinem Gläuben
Einen Grund und Feste bleiben,
Auf solche besteht er gewiss.
Merke, meine Herze, nur dies.

Mærk dig, min sjæl, blot altid dette,
om du så glemmer alt andet:
at din frelser lever.
Lad dette være
den faste grund
for din tro.
Mærk dig, min sjæl blot dette.

4. Recitativ – sopran

Mein Jesus lebt,
Das soll mir niemand nehmen,
Drum sterb ich sonder Grämen.
Ich bin gewiss
Und habe das Vertrauen,
Dass mich des Grabes Finsternis
Zur Himmelsherrlichkeit erhebt;
Mein Jesus lebt,
Ich habe nun genug,

Min Jesus lever,
det kan ingen fratage mig.
Derfor dør jeg uden ærgrelse.
Jeg er sikker
og har tillid til,
at jeg gennem gravens mørke
løftes op til himlens herlighed.
Min Jesus lever,
det er mig nok.

Mein Herz und Sinn
Will heute noch zum Himmel hin,
Selbst den Erlöser anzuschauen.

Min sjæl og tanke
vil allerede i dag til himmels
for at se Frelseren.

5. Koral

Drum wir auch billig fröhlich sein,
Singen das Halleluja fein
Und loben dich, Herr Jesu Christ;
Zu Trost du uns erstanden bist.
Halleluja!

Lad os derfor med rette være glade
og smukt synge Halleluja
og lovprise dig, Herre Jesus Kristus.
Du er opstået til vor forløsning,
Halleluja!

Fællessalme DDS 261 (synges stående):

Nikolaus Herman 1554

Hal - le - lu - ja for ly - sets_drot! Hans kæm-pe-værk er stort: han gæs-tes død-ning
kon - gens slot og spræng-te Hel-veds port, og spræng-te Hel-veds port.

1 Halleluja for lysets drot!
Hans kæmpeværk er stort:
han gæsted dødningskongens slot
og sprængte Helveds port.

2 I mørket skinned livets sol,
og Frelseren opstod,
da styrted dødens kongestol,
da faldt tyrannens mod.

3 Med heltefryd i stråleskrud,
med ar af lægte sår,
da stævned sejerherren prud
op til sin Faders gård.

4 Dér højt ophøjet troner han,
vor frelser og vor Gud;
velsignelserne trindt om land
rundhåndet strør han ud.

5 I, støvets børn med banesår,
lovsynger livets drot!
Hans gave er et gyldenår,
livaligt, evig godt!

6 I, lysets ånder, englekor,
lovsynger »Gud med os«,¹
som rejste op den faldne jord
al mørkheds magt til trods!

Isaac Watts 1707.
N.F.S. Grundtvig 1837.

¹Immanuel, Es 7,14

Kantate 129 "Gelobet sei der Herr"

1. Kor

Gelobet sei der Herr,
Mein Gott, mein Licht, mein Leben,
Mein Schöpfer, der mir hat
Mein Leib und Seel gegeben,
Mein Vater, der mich schützt
Von Mutterleibe an,
Der alle Augenblick
Viel Guts an mir getan.

Lovet være Herren,
min Gud, mit liv og mit lys,
min skaber, der har givet mig
min krop og sjæl,
min fader, der beskytter mig
siden jeg lå i min moders liv.
Han, som til alle tider
gør godt imod mig.

2. Arie - bas

Gelobet sei der Herr,
Mein Gott, mein Heil, mein Leben,
Des Vaters liebster Sohn,
Der sich für mich gegeben,
Der mich erlöset hat
Mit seinem teuren Blut,
Der mir im Glauben schenkt
Sich selbst, das höchste Gut.

Lovet være Herren,
min Gud, min frelser, mit liv.
Faderens højtelskede søn,
der har givet sig selv for mig,
som har forløst mig
med sit dyrebare blod,
som i troen skænker mig
sig selv, det højeste Gode.

3. Arie - sopran

Gelobet sei der Herr,
Mein Gott, mein Trost, mein Leben,
Des Vaters werter Geist,
Den mir der Sohn gegeben,
Der mir mein Herz erquickt,
Der mir gibt neue Kraft,
Der mir in aller Not
Rat, Trost und Hülfe schafft.

Lovet være Herren,
min Gud, min trøst, mit liv.
Faderens dyrebare ånd,
som Sønnen har givet mig,
opliver mit sind,
giver mig ny kraft
og bringer mig
råd, trøst og hjælp i al nød.

4. Arie - kontratenor

Gelobet sei der Herr,
Mein Gott, der ewig lebet,
Des alles lobet, was
In allen Lüften schwebet;
Gelobet sei der Herr,
Des Name heilig heißt,
Gott Vater, Gott der Sohn
Und Gott der Heilige Geist.

Lovet være Herren,
min Gud i evighed,
alt mellem himlen og jorden
lovpriser Ham.
Lovet være Herren
og hans hellige navn,
Gud Fader, Gud Søn og
Gud Helligånd.

5. Koral

Dem wir das Heilig itzt
Mit Freuden lassen klingen
Und mit der Engel Schar
Das Heilig, Heilig singen,
Den herzlich lobt und preist
Die ganze Christenheit:
Gelobet sei mein Gott
In alle Ewigkeit!

Hellig, hellig, hellig er Herren,
synger vi nu
med fryd for Ham
i kor med alle engle.
Hele kristenheden
lovpriser Ham:
Lovet være Gud
i al evighed!

Oversættelser: Bente Marie Braarud

Medvirkende

Verner Villensgaard – *prædikant*

Enghave Barok

Klaudia Kidon – *sopran*

Daniel Carlsson – *kontratenor*

Mathias Hedegaard – *tenor*

Jakob Bloch Jespersen – *bas*

Nina Fischer – *sopran (ripieno)*

Ulla Munch – *alt (ripieno)*

Otte Ottesen – *tenor (ripieno)*

Rasmus Kure Thomsen – *bas (ripieno)*

Klaus Bjørn Olsen – *1. trompet*

Jesper Sode-Larsen – *2. trompet*

Gustav Blomsterberg – *3. trompet*

Per Jensen – *pauker*

Cecilia Flodén Alm – *traversfløjte*

Per Bengtsson – *1. obo*

Morten Kiernan – *2. obo*

Jane Gower – *fagot*

Jesenka Balic Žunic – *1. violin*

Jens Solgaard – *2. violin*

Rastko Roknic – *viola*

Kjeld Steffensen – *cello*

Lars Baunkilde – *violone*

Christian Dehn Bang – *orgelpositiv*

Tak til:

STATENS KUNSTFOND

Den Böhmske Fond

Augustinus Fonden

Oticon Fonden

Københavns Musikudvalg

Toyota Fonden

Dansk Organist og Kantor Samfund

Dansk Musikerforbund

www.enghavebarok.dk

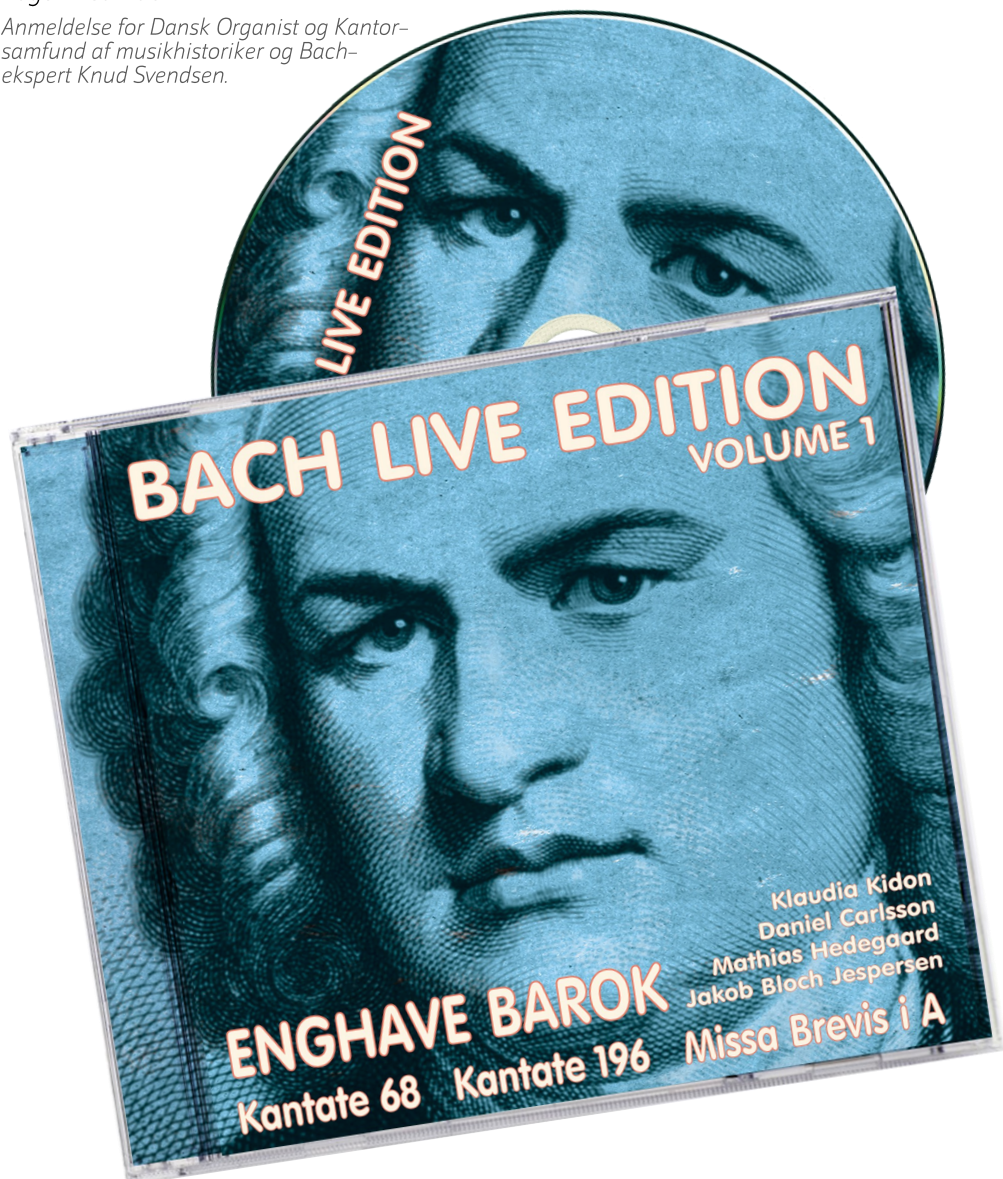
www.facebook.com/enghavebarok

www.vesterbrosogn.dk

Tag Enghave Barok med hjem!

"...alle medvirkende musicerer ret af hjertet, med svung og begejstring og en naturlig indforståethed med stilen ... Enghave Baroks Vol. 1 må gerne få efterfølgere, hvis man kan holde denne standard. Stilbevidste solister, orkestermusikere og sangere ledet af en dirigent, der vil noget med Bach!"

Anmeldelse for Dansk Organist og Kantorsamfund af musikhistoriker og Bach-ekspert Knud Svendsen.

- kan købes ved udgangen eller på www.enghavebarok.dk

SØNDAG 6. SEPTEMBER 15.00

Kantate 51 "Jauchzet Gott in allen Landen!"
Kantate 99 "Was Gott tut, das ist wohlgetan"
Kantate 108 "Es ist euch gut, dass ich hingehe"
Kantate 138 "Warum betrübst du dich, mein Herz?"

SØNDAG 29. NOVEMBER 15.00

Kantate 16 "Herr Gott, dich loben wir"
Kantate 62 "Nun komm, der Heiden Heiland"
Kantate 140 "Wachet auf, ruft uns die Stimme"

Fri entré

ENGHAVE KIRKE
Sønder Boulevard 120
1720 København V
- overfor Enghave S-station